

SOF-BULLETTINEN

SVERIGES
OLYMPIAHISTORIKERS FÖRENING

Nr 2 1988

Från start nr 7

Ordf: Ture Widlund **Vice ordf:** Lennart Dahllöf **Kassör:** Joachim Bengtsson
Övriga styrelseledamöter: Wolf Lyberg (utsedd av SOK), Werner Schaffer

SOF årsmöte

ägde rum måndagen den 28 mars i Stadion, Stockholm. 19 medlemmar var närvarande.

Styrelsens verksamhetsberättelse och räkenskaper godkändes och i enlighet med revisorernas förslag beviljades styrelsen ansvarsfrihet.

Styrelsens förslag till verksamhetsplan godkändes. Däremot godkände årsmötet inte styrelsens förslag till medlemsavgift för 1988, kr 65:-. Årsmötet fann det otillräckligt och beslöt med överväldigande majoritet att fastställa medlemsavgiften till kr 75:-.

Styrelsens förslag att antalet av årsmötet valda styrelseledamöter skall kunna variera mellan 4 och 6 (mot nuvarande 4) godkändes, liksom förslaget att det på årsmötets dagordning skall finnas en punkt avseende val av valberedning.

Att välja valberedning kommer inte heller i fortsättningen att vara nödvändigt, men årsmötet måste varje gång ta ställning till om man skall göra det eller inte.

Stadgeändring kräver beslut på 2 på varandra följande möten, varför samma beslut måste tas även på nästa möte för att ändringarna skall träda i kraft.

Mandattiden i styrelsen löpte ut för Ove Karlsson och Ulf Pettersson. Båda avböjde omval. Ulf Pettersson förklarade sig dock villig att vara adjungerad styrelseledamot med vissa specificerade arbetsuppgifter. Till ny styrelseledamot valdes Werner Schaffer. Behovet av valberedning framgår av att den andra styrelseposten måste lämnas vakant.

Efter årsmötet hade vi hoppats att Sven Thofelt skulle berätta om sina "60 år inom den olympiska rörelsen". Tyvärr måste han av hälsoskäl lämna återbud. I stället talade SOK's AU-ordförande, Carl-Gustav Anderberg, om "SOK's organisation och verksamhet". Efter själva föredraget följde en livlig frågestund.

OLYMPISKA GULDKLUBBEN

Guldklubbens 9:e årsmöte ägde rum den 2 oktober 1987. Rolf Peterson omvaldes till ordförande. Även styrelseledamöterna Johan Harmenberg och Carl von Essen omvaldes. Förutom dessa tre ingår Gunnar Larsson, Jörgen Sundelin och Ragnar Skanåker i styrelsen.

Bland aktiviteterna det gångna verksamhetsåret kan nämnas en fotbollsmatch mot TV-laget med Ragnar Skanåker som "förbundskaptan". Efter en hård och jämn match som slutade oavgjord skedde avgörandet genom straffsparkar. Där vann TV-laget med ett mål tack vare fenomenala insatser av målvakten, Ronnie Hellström.

GULDBALEN

På kvällen, efter årsmötet, gick den 5:e OLYMPIABALEN av stapeln. Det var precis ett år innan den Olympiska elden släcks i Söul, som kvällens värd, HKH prins Bertil, sade i sitt välkomsttal.

Olympiska Guldklubben representerades av 72 medlemmar och var tillsammans med kungaparet kvällens hedersgäster.

Alla gladdes naturligtvis åt att återses på Grand Hotel och genom åren har relationerna knutits allt hårdare.

Detta gäller inte bara guldolympierna sinsemellan utan också i förhållande till näringslivet, som representerades av företagen i 100-klubben.

Eftersom de flesta företag varit med sedan starten 1979 så är de flesta "gamla bekanta".

Den här gången kunde inte det yngre gardet närvara. Agneta Andersson och Anna Olsson befann sig i Söul och testade vattnet, men sände telegram. Det gjorde även skidpojkarna, som var på träningsläger.

Trevligt hade Guldklubbens Grand Old Lady, Magda Julin (konståkning 1920) som denna kväll eskorterades av Tomas Gustafson (Sarajevo 1984).

Ett fint bevis på idrottens förbrödring över generationer.

Guldklubben har genom åren utvecklats till något som vi är mycket stolta över. Det är inte enbart en fråga om att träffas till fest och glam. Ett socialt nätverk har alldeles självmant vuxit fram. Man håller reda på varandra och tar kontakt spontant.

Beviset på detta är när t.ex. Magda Julin konstaterar att: Vi har fått en ny medlem (Torgny Mogren).

Då känns det att Guldklubben är rätt. Hon kände del i Torgnys medalj. Kan idrott beskrivas finare?

Tillbaka till Grand Hotel. Vi var öve 700 gäster som bland annat fick njuta av Loa Falkman och Lill Lindfors. Som vanligt var kvällens stora lotteri en höjdpunkt och SAAB:en vanns detta år av Pelle Strömbäcks fru.

Gunnar Nordahl vann en resa. Till Italien. Ja, konstaterade Gunnar, det landet har jag hört talas om.

Så skildes vi åt för att givetvis ses igen 1989. Men många kommer att träffas dessförinnan. I olika sammanhang som hjälp och stöd i Sveriges Olympiska Kommittés resursprogram "MERA GULD 88".

Kommitténs 75:e årsmöte hölls den 18 november 1987. 28 olympiska specialförbund var representerade. Av de s k "recognised sports" var badminton, baseboll/softboll, bowling, curling, flygsport, handikappidrott, orientering, sportdykning och vattenskidor närvarande.

Fyllnadsval till AU hölls efter den bortgångne Ove Rainer, som i SOK representerade Skridskoförbundet. Stefan Lindeberg, Kanotförbundet, valdes till ny ledamot.

Sven von Holst, chef de mission 1988, rapporterade om OS-förberedelserna i Calgary och Seoul.

Vid behandlingen av verksamhetsberättelsen diskuterades nyttjandet av det olympiska emblemet i resursanskaffande syfte och avtalet med ISL.

Basketbollförbundet hade lämnat in två motioner, dels angående samarbete med RF rörande elitidrottsutvecklingen, dels angående ändring av SOK:s stadgar.

Årsmötet godkände AU:s förslag till beslut att "SOK har en positiv inställning till samarbete med RF för en förbättring av förutsättningarna för utvecklingen av elitidrotten."

Årsmötet avslog motionen om ändring av stadgarna och uppdrog åt AU att tillsätta en arbetsgrupp för en översyn av stadgarna. Arbetsgruppen tillsattes vid AU:s sammanträde den 21 mars och består av AU-ordföranden Carl-Gustav Anderberg och ledamöterna Gösta Gärdin, Stefan Lindeberg, Björn Rosengren och Stig Synnergren.

OLYMPIATRAVET 1988

Det sista Olympiatravet, i en serie av fyra kontrakterade fram till 1987, arrangerades den 11 april 1987 på Aby-banan i Göteborg.

Ytterligare ett Olympiatrav arrangerades den 9 april 1988 på samma bana.

Traven har omsatt följande pengar och tillfört SOK medel enligt följande:

<u>Ar</u>	<u>Omsättning</u>	<u>SOK:s andel</u>
1979	24.660.000	3.652.308
1980	24.409.523	4.572.954
1982	23.040.000	3.250.389
1984	25.280.000	2.875.584
1985	36.960.000	5.753.217
1986	31.500.000	3.769.340
1987	33.868.000	3.893.945
1988	33.957.084	4.039.522

SOK:s 75-ARSJUBILEUM

Så har då SOK uppnått den aktning svärda åldern av 75 år. Detta skedde den 27 april kl. 15.00 (d v s exakt på klockslaget när SOK bildades "för gott") i Strömsalongerna på Grand Hotell, där bl a SOK:s ordförande Prins Bertil tog emot uppvaktningar från IOK, RF, OSF, enskilda personer, de nordiska NOK, närvarande kandidater till vinter-OS 1994 och från sponsorer.

I samband med jubileumsfirandet genomförde IOK-exekutiven sitt 159:e sammanträde i den praktfulla Carl Larsson-salongen i gamla KAK-huset. I samma rum möttes f ö Exekutiven såväl 1947 som 1956 och IOK vill nu sätta upp en speciell minnesplakett i detta rum.

SOK:s jubileumsmiddag för 200 gäster hölls på Operaterassen på kvällen.

IOK-ordföranden delade ut de första exemplaren av de kavajmärken i guld, silver och brons som alla levande medaljörer skall få så småningom.

Magda Julin, olympisk mästarinna i konståkning 1920 i Antwerpen, 94 år gammal, satt vid presidentens sida och även en annan veteran, Sven Thofelt, förärades med dessa märken. Magda Julin var så pigg att IOK-presidenten på stående fot bjöd in henne till IOK:s 100-årsjubileum i Paris 1994.

Statsminister Ingvar Carlsson hyllade den svenska olympiska idrotten och den olympiska rörelsen.

En av våra sportjournalistveteraner, Kvällspostens Birger Buhre, fick ta emot "The Olympic Trophy", ett av IOK skänkt pris att utdelas till en sportjournalist som genom sina artiklar framhållit och talat om den olympiska rörelsen. SOK:s AU hade inga svårigheter att fatta det beslutet.

Tidigare på dagen hade svenska regeringen bjudit IOK-gästerna och SOK-ledningen på lunch i Arvfurstens Palats med utrikesminister Sten Andersson som värd, också detta ett mycket uppskattat inslag i programmet.

Den 28 april avslutades Exekutivens intensiva förhandlingar kl. 17.15 (sammanlagt bandades 16 band om drygt 10.30 timmar). Kl. 17.45 gav Samaranch presskonferens med 40-talet utländska och svenska pressmän på plats. IOK hade väntat sig högst ett 10-tal, men det är ju inte var dag som IOK-basen finns på plats!

På kvällen gav IOK-presidenten en middag för 125 personer i Spelsalen på Grand Hotell, där SOK:s ordförande i sitt tacktal överlämnade en vacker statyett till IOK:s högkvarter i Lausanne. Det var en speciellt gjord kopia av Carl Eldhs mästerverk "Löparna", placerad utanför Stadions marathontorget i original sedan 1912.

IOK-ordföranden överlämnade också den Olympiska Ordern i silver till SOK:s generalsekreterare Wolf Lyberg.

Verksamhetsplan 1988

Under vårt tredje verksamhetsår planerar vi att fortsätta verksamheten enligt i huvudsak samma mönster som under 1987.

Vi planerar att komma ut med 3 ordinarie nr av SOF-Bulletinen, med speciella sammanställningar avseende organisationskommittéernas ordförande och generalsekreterare (motsvarande), de som förklarar spelen invigda, de som tänt olympiska elden på stadion, de som avlagt den olympiska eden, Sveriges fanbärare vid invigningen, det olympiska programmet genom tiderna, deltagande länder i respektive spel, Internationella Olympiska Kommittens medlemmar genom tiderna, elitider i friidrott från äldre spel (1952 m. fl.), kompletta resultat från 1920 (vissa idrotter).

Vi planerar att ge ut en nyutgåva med kommentarer av Viktor Balcks redogörelse i "Tidning för Idrott" för Olympiska Spelen i Athen 1896.

Ovanstående förutsätter dock att vi via sponsor(er) eller på annat sätt får tryckkostnader täckta.

En sammanställning av samtliga anmälningar (exkl. fäktning, ridsport och segling) till OS i Stockholm 1912 har gjorts. Hur denna på lämpligaste sätt skall publiceras skall vi ta ställning till.

Vi kommer att bevaka utvecklingen på idrottsmuseifronten (Globen, idrottsmuseikonferens). Resultatet av den genomförda enkäten kommer att utvärderas.

Till hösten planeras ett medlemsmöte med föredrag och samvaro i samma stil som mötet hösten 1987.

SOF uppvaktar SOK

Till de som gratulerade SOK vid dess 75-årsjubileum den 28 april hörde även SOF Ture Widlund och Ove Karlsson uppvaktade för SOF's räkning medan Gunnar Ericsson och Carl-Gustav Anderberg representerade SOK.

SOF överlämnade en pärm om 400 sidor över tyngdlyftning vid de Olympiska Spelen, "Weightlifting at the Olympic Games", och uttryckte förhoppningen att SOK måtte få inspiration till lyft mot högre Olympiska höjder.

Delar av innehållet i pärmen har tidigare presenterats i SOF-Bulletinen Special. Pärmens framsida hade förtjänstfullt utformats med text och bild av nyordne SOF-medlemmen Åke "Kåsa" Ström.

En något annorlunda gåva bland de många fat och skålar som SOK föräddades dagen till ära.

Olympiska orden i guld

tilldelades SOK:s ordförande Prins Bertil i samband med IOK:s Exekutivmöte i Stockholm.

Den Olympiska Ordern instiftades 1974. Prinsen fick följande utmärkelser i silver 1978 och är den ende NOK-ordföranden som fått utmärkelsen i guld, men så torde han vara ensam om att ha varit ordföranden i mer än 40 år. Han valdes till SOK-ordföranden den 9 december 1947. Ordern ges annars mest i guld till statsöverhuvuden. Prinsen är också ensam om att ha både silver och guld orden.

OLYMPISKA ORDEN

föreslogs i samband med den olympiska kongressen i Varna 1973 och instiftades formellt vid IOK-sessionen i Wien 1974. De första innehavarna utsågs vid IOK-sessionen i Lausanne 1975. Den allra första var Avery Brundage som fick orden posthumt i guld.

Ursprungligen fanns den i guld, silver och brons, men sedan Sarajevo 1984 finns bara 2 varianter, guld och vanlig (=silver). Den i guld är förbehållen kungligheter, statsöverhuvuden, ledare för internationella organisationer, presidenter och motsvarande i olympiska organisationskommittéer.

Den förste svensk som fick Olympiska orden var Sven Låftman, silver 1977. Tyvärr avled han innan den hann utdelas. Totalt har 12 svenskar tilldelats Olympiska orden. Nedan en förteckning över vilka, när den tilldelades, valör, samt när, var och av vem den utdelades.

1977	Sven Låftman	Silver	77-11-15	Stockholm	Till hans fru, Greta
1978	prins Bertil	Silver	79-03-15	Stockholm	Vitalij Smirnov
1979	Gustaf Dyrssen	Silver	79-10-05	Stockholm	Carl XVI Gustaf
1980	Bertil Sällfors	Silver	81-09-24	Lausanne	Juan Antonio Samaranch
	Sigfrid Bergman	Brons	81-09-24	Lausanne	Juan Antonio Samaranch
1981	Bo Ekelund	Silver	82-05-10	Stockholm	Juan Antonio Samaranch
1982	Sven Thofelt	Silver	82-11-23	Stockholm	Gunnar Ericsson
	Gert Fredriksson	Brons	82-11-23	Stockholm	Gunnar Ericsson
	Sixten Jernberg	Brons	82-11-23	Stockholm	Gunnar Ericsson
1984	Bo Bengtsson	Silver	84-07-25	Los Angeles	Juan Antonio Samaranch
1984	Paul Högberg		84-10-16	Monte Carlo	Juan Antonio Samaranch
1988	Wolf Lyberg		88-04-26	Stockholm	Juan Antonio Samaranch
1988	prins Bertil	Guld			Ännu inte utdelad

Då Gustaf Dyrssen fick orden av Carl XVI Gustaf är det veterligen enda gången som den delats ut av en icke-IOK-ledamot.

Jan Lindroth: Idrott mellan krigen. HLS Förlag, Box 34103, 10026 Stockholm. 350 sidor text + 62 sidor med bilagor, källhänvisningar, register och sammanfattning på engelska. Kr 275 (inbunden) resp. 238 (paperback).

SOF-medlemmen Jan Lindrots nya bok har underrubriken "Organisationer, ledare, och idéer i den svenska idrottsrörelsen 1919 - 1939". Det är en fortsättning på hans doktorsavhandling från 1974, "Idrottens väg till folkrörelse", som behandlade idrottsrörelsens utveckling fram till första världskriget.

Boken skildrar idrottens ökande utbredning, kampen om ledarskapet inom Sverige de stora idrottsledarna och avslutas med en diskussion om idrottens ideologi.

Något direkt olympiskt matnyttigt hittar man inte, men det är signifikativt att de 2 personer som är omnämnda flest gånger är de båda olympiska ledargestalterna Viktor Balck och Sigfrid Edström.

Boken kan beställas direkt från HLS Förlag, adress enligt ovan, eller per telefon 08 - 22 16 80, 08 - 54 45 28.

Ture Widlund

Bill Mallon: The Olympic Record Book. Garland Publishing Inc., 136 Madison Avenue, New York, NY 10016. 522 sid. + 15 sid. inledning. Pris t.v. ej känt.

Boken består grovt sett av 4 avdelningar, "Overall Olympic Records, samt Records per sport, land och OS.

Där finns uppgifter om vilka som tagit flest medaljer, per slag och totalt, sommar och vinter, man och kvinna, äldste och yngste, medaljförteckningar per land, sommar och vinter, män och kvinnor. Enligt Mallon har Sverige (före 1988) tagit 161 1/2 guld, 163 silver och 190 brons. Enligt "Sverige och OS" är det 164 1/2 - 162 - 191 (sid 401) eller 169 - 157 - 182 (sid 445). Mallon hävdar, med viss reservation för de äldsta spelen, som är otillräckligt dokumenterade, att hans medaljsammanställningar är gjorda på data och därför korrekta. Vad säger Tomas Glanell, Ulf Pettersson, Ove Karlsson och de andra på redaktionen för "Sverige och OS" om det?

I avsnittet per sport finns de olympiska rekordens utveckling i alla idrotter som noterar rekord, bågskytte, friidrott, cykel, skytte, simning, tyngdlyftning och skridsko. Under boxning finns en förteckning över alla OS-deltagare som senare blivit proffsvärldsmästare, under simning alla OS-deltagare som simmat över Engelska kanalen.

I lagsporterna, fotboll, handboll o.s.v., finns tabeller över ländernas spelade, vunna o.s.v. matcher. Dock saknas de traditionella uppgifterna om gjorda och insläppta mål.

I avsnittet per land finns samtliga länder som någonsin deltagit i OS med en kort karaktäristik, dess olympiska historia i korta drag, medaljskörd, mest, äldste och yngste deltagare, medaljör och guldmedaljör, sommar som vinter, manlig och kvinnlig.

I avsnittet per OS finns uppgifter om siste fackelbärare, edsavläggare, vem som förklarat spelen för öppnade (men ej vem som avslutat dem), de bästa nationerna och idrottsmännen, m.m., m.m.

På 522 sidor har naturligtvis ett och annat fel smugit sig in. Lars-Erik Moberg har t.ex. tagit 3 guld i Los Angeles 1984. Säg den svensk som inte hade önskat att det varit sant!

Trots ett och annat sak- och tryckfel är det ett imponerande verk som Mallon presterat. Han befäster därmed sin ställning som den f.n. ledande olympiahistorikern. Boken har sin givna plats i alla OS-intresserades bokhylla.

Ture Widlund

MEDLEMSAVGIFTEN 1988

Som framgår på annan plats så beslöt årsmötet att höja medlemsavgiften till 75 kronor. Med detta utskick följer en inbetalningsavi. Det borde vara en hederssak för alla medlemmar att betala sin avgift inom rätt tid. Några medlemmar har redan inbetalat den gamla avgiften, 50 kronor. De får en avi om den resterande delen av avgiften, 25 kronor.

OFFICIELLA RESULTATEN VINTER-OS I CALGARY

Just i pressläggningsögonblicket kommer "Official Results" neddimpande från Kanada. Skall i princip innehålla en komplett resultatredovisning. Liksom många av sina föregångare måste tyvärr kostateras att även denna gång är resultatlistorna i en del fall bristfäliga. En mycket ytlig genomgång ger vid handen att i ishockey, som är det till omfånget största avsnittet med 100 sidor, saknas genomgående laguppställningar. Det finns inte ens någon serietabell för finalgruppen. I hastighetsökning på skridskor saknas förnamn och varvtider. I konstökning finns inga uppgifter om domarnas poängsättning. Att det skall vara så svårt att åstadkomma en korrekt och komplett resultatsammanställning.

Trots sina brister är naturligtvis "Official Results" ett synnerligen intressant dokument. Det kan rekvireras (kostnadsfritt) från

XV Olympic Winter Games Organizing Committee
Publications
P.O. Box 1988, Station C
Calgary, Alberta
Kanada, T2T5R4